

GYLDNE KUPLER

Den russiske kirke i København

Jret 1852 indrettedes en ortodoks kirke med familiebolig for præsterne. Kirken var for legationens ansatte og for russiske rejsende, der opholdt sig i København. Den specielle hjørneejendom, Laksegade 6 (i 1865 hed den Reverensgade, dens "knæk" mindede om ryggen i en reverens) blev indrettet af arkitekt Theodor Sørensen (1825-1867), bygningsinspektør i København og professor på Kunstakademiet. Facaden over indgangsdøren blev prydet af forgyldte engle på blåmalet baggrund, kronet med 4 forgyldte spir og en løgkuppel med forgyldte kors. Den smukke kirkesal lå på 1. sal.

A 1864-67, da medlemmer af huset Romanov havde mange ærinder i København, var det fast rutine at man opsogte kirken straks ved ankomst. Det hændte, at ansatte eller forbi rejsende, hvad enten de var diplomater, præster, sømænd eller private, afgik ved døden i København. Den tidligste registrerede ortodokse begravelse på Assistens Kirkegård fandt iflg. kommunens begravelsesprotokoller sted i 1841 på et lejet område på katolsk afdeling. Den russiske stats lejekontrakten på Laksegade 6 udløb i 1873.

Glent af en københavnsk gade

Fjodor Mikhailovitj Dostojevskij opsogte på sine udlandsrejser altid den stedlige russiske kirke. Mijøet omkring kirken i København må have tiltalt den store forfatter, som altid betragtede mennesker. Laksegade havde et dårligt ry, betinget af havnekvarteret, for her lå flere knejper og nogle af byens få bordeller. Ikke desto mindre optræder den russiske kirke, som i datiden kaldtes "det græsk-katolske kapel" som seværdighed på en oversigt over København fra 1865. I andre byer, f.eks. Weimar og Stockholm, kom ortodokse kirker også til at ligge i de berygtede kvarterer. I Krakvs vejviser for

1865 er der i Laksegade nævnt tilfældelige erhverv og personer som hofstolemager Hansen, skomager Due, tapetserer

Vejvognsgade, nordre ende, set mod Åbena ca. 1865. Københavns Museum

Larsen, snedkermester Wolter, dameskrædderinde Liebert, og logerende som enkefrue Teilman samt en indrømmelse til det maritime med ankersmedemester Behncke. I gaden fandtes en række værtshuse, værtshusholder Petersen og værtshusholder Wilborg havde værtshus i hver sin kælder. En frøken Sørensen og to frøkener Vatermann der alle tre boede i Laksegade nr. 4 på anden sal, er ikke opført med erhverv. En fuldmægtig, en telegrafist og en lærer boede også i gaden.

”

Der er i den russiske kirkes korpræsten Svajgden. Da jeg mødte ham, udtalte jeg, at han vistnok havde været i Todelshavn og tænkte sig. Han svarede mig, at de havde til besæft at rejse til Krasnodar for at vende tilbage til Todelshavn inden rejsen. Han var ikke her i det mindste til dig.

Dostojevskij til Wrangel, 1865

Den ortodokse kirke

Kirken i København havde fra ældre tid fungeret som den russiske gesandts private kirke. I den første halvdel af 1800-årene flyttedes kirken rundt imellem flere københavnske huse, snart i gesandstens hjem, snart i præstens bolig. Der har været indrettet russisk kirke i både Dronningens Tværgade, i Stormgade og i Store Kongensgade. I tilfælde af større teologiske opgaver og andre gejstlige spørgsmål, sendte man bud til præsten i den russiske kirke i Wiesbaden.

Man har bevaret en "Prædiken ved den russiske selvsjersker Kejser Nikolai Pavlovitj tronbestigelse holdt i Det russiske Gesandtskabs Kirke i København år 1826" der vidner om teologisk praksis i den russiske legation i København på dette tidspunkt. I 1883 opførtes Aleksander Nevskij Kirken i Bredgade. Den ortodokse kirke blev først anerkendt som trossamfund i Danmark i 1915. I dag blomstrer den ortodokse kirke i København med gudstjenester og højtid.

”

Da stod jeg pludselig helt ene, og tænkte godt mig. Hvilke ord blev der sagt i kirken. Jeg syntes ikke at have nogen mening. Svarede: "Hvorfor ikke tænke på det?" Svarede: "Ja, men det er ikke det samme." "Så sagde jeg til mig selv: "Hvad er det for en kirke?" "Så sagde jeg til mig selv: "Hvad er det for en kirke?" "Så sagde jeg til mig selv: "Hvad er det for en kirke?" "Så sagde jeg til mig selv: "Hvad er det for en kirke?"

Dostojevskij til Wrangel, 1865

Originaltegning af arkitekt Theodor Sørensen med udkast til dekoration og udsmykning til facaden, ca. 1852. Det Kongelige Bibliotek

Kjøtapperet, vinhandler Ernst Hvidt og hustru Henriette Hvidt, 1865. Københavns Museum

Et godt billede

... Hos boghandler V. Pio i Skindergade nr. 24, fås "Anvisning til at gøre lykke hos det andet køn. Gyldne regler for ælskende af begge køn, ved hjælp af hvilken den sande jordske lykke inden kort tid vil kunne opnås, og enhver vil være istand til at vinde genkærlighed hos sin udvalgte". En Trofast vejleder i kærlighedssager, prisen er 36 Skilling ...

Dagetelegraphen, tirsdag d. 11. oktober - den femte dag Dostojevskij var i København